

Sprawozdanie z działalności

Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej

w Kole

za rok 2017

Koło, maj 2018 r.

***„Czytanie i pisanie nigdy się nie kończą.
Nasze umysły składają się z tekstów, a zatem
nasz stosunek do świata polega na nieustającej lekturze.
Patrzeć znaczy tyle, co czytać.”***

Orhan Pamuk

I. Status formalno-prawny biblioteki

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Kole jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do rejestru instytucji kultury Nr 4011/01/04 z dnia 16.07.2004 r. prowadzonego przez organizatora. Wszystkie swoje zadania realizuje w siedzibie głównej w Kole, ul. Kolejowa 19, w której znajdują się: czytelnia, wypożyczalnia dla młodzieży i dorosłych oraz Filia dla Dzieci. Poza siedzibą główną, na terenie miasta, funkcjonują dwie filie biblioteczne: Filia Nr 3, ul. P. Wojciechowskiego 30, Filia Nr 4, ul. S. Wyszyńskiego 14.

Kierunki rozwoju PiMBP w Kole wyznaczają następujące cele strategiczne:

1. Dostosowanie oferty bibliotecznej do potrzeb użytkowników
  - a) prowadzenie działalności kulturalnej dla szerokiej grupy odbiorców
2. Modernizacja pomieszczeń i zakup sprzętu bibliotecznego
3. Poprawa jakości zbiorów bibliotecznych w kierunku ich atrakcyjności i aktualności
  - a) dostosowanie struktury zakupów zbiorów do oczekiwań użytkowników
  - b) selekcja książek zniszczonych, zacytanych i zdezaktualizowanych
  - c) zwiększenie nakładów na zakup nowości bibliotecznych
4. Informatyzacja procesów bibliotecznych
  - a) wdrażanie zintegrowanego systemu bibliotecznego SOWA
  - b) tworzenie katalogu komputerowego dla posiadanych zbiorów bibliotecznych
5. Działalność informacyjno-edukacyjna
  - a) zaspakajanie potrzeb informacyjnych i edukacyjnych społeczności lokalnej
  - b) zapewnienie bezpłatnego dostępu do sieci internetowej
  - c) prowadzenie działalności informacyjnej dotyczącej zbiorów własnych i innych
  - d) opracowywanie bibliografii regionalnej miasta Koła i powiatu kolskiego
6. Działalność kulturalna
  - a) popularyzacja książki i czytelnictwa - organizacja: spotkań autorskich, konkursów, lekcji bibliotecznych, wystaw, prelekcji, akcji czytelniczych
7. Promocja biblioteki i czytelnictwa
  - a) promocja biblioteki i jej działalności w środowisku lokalnym, mediach, Internecie

II. Struktura organizacyjna

Strukturę organizacyjną placówki - opracowaną zgodnie z potrzebami mieszkańców i najnowszymi kierunkami rozwoju branży - tworzą:

- biblioteka główna - z wypożyczalnią dla młodzieży i dorosłych oraz czytelnią - mieści się w budynku dworca kolejowego. Zajmuje 6 pomieszczeń o łącznej powierzchni 352 m². Biblioteka na podstawie umowy ponosi koszty związane z wynajmem i utrzymaniem pomieszczeń (energia elektryczna, woda, wywóz nieczystości, dozór budynku przez firmę ochraniarską)

- Filia dla Dzieci mieści się w budynku dworca kolejowego. Zajmuje pomieszczenie o powierzchni 77 m², ma osobne wejście
- Filia Nr 3 zajmuje dwa pomieszczenia w budynku Spółdzielni Mieszkaniowej w Kole, o łącznej powierzchni 53 m². Ponośi koszty wynajmu i utrzymania lokalu bibliotecznego (wywóz nieczystości)
- Filia Nr 4 zajmuje pomieszczenia w budynku stanowiącym własność Kolskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego w Kole o powierzchni 41,57 m². Ponośi koszty wynajmu i utrzymania budynku (energia elektryczna, woda, wywóz nieczystości)

Godziny otwarcia placówek bibliotecznych:

1. Działy Udostępniania zbiorów: wypożyczalnia dla młodzieży i dorosłych, czytelnia, Filia dla Dzieci

Poniedziałek	8.00 - 18.00
Wtorek	8.00 - 18.00
Środa	8.00 - 18.00
Czwartek	10.30 - 15.00
Piątek	8.00 - 18.00
Sobota	9.00 - 14.00

2. Filia Nr 3 i Filia Nr 4

Poniedziałek	10.30 - 18.00
Wtorek	10.30 - 18.00
Środa	10.30 - 18.00
Czwartek	10.30 - 15.00
Piątek	10.30 - 18.00

Biblioteka główna pracuje na rzecz wszystkich placówek w zakresie: organizacyjnym, finansowym, administracyjnym, merytorycznym.

III. Kadra

PiMBP w Kole zatrudniała 13 pracowników: 11 bibliotekarzy, główną księgową, robotnika gospodarczego.

Kadra posiada wykształcenie:

- wyższe bibliotekarskie: 7 osób (2 osoby - studia podyplomowe)
- wyższe niebibliotekarskie: 2 osoby (1 osoba studia podyplomowe)
- średnie bibliotekarskie: 1 osoba
- średnie ogólne: 1 osoba

Średnia płaca brutto wynosiła w okresie sprawozdawczym: 3 402 PLN

W okresie sprawozdawczym pracownicy uczestniczyli w 9 - szkoleniach, spotkaniach, warsztatach - zorganizowanych przez: Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, Konsorcjum Użytkowników Systemów Bibliotecznych SOWA i firmę Sokrates-software, Bibliotekę Narodową.

Tematyka szkoleń obejmowała:

- Genealogia - archiwum rodzinne
- Pomóc dzieciom; Poznańskie Spotkania Targowe
- CWPN Academica dla zaawansowanych - webinarium
- Opis bibliograficzny artykułów w formacie MARC 21 w bibliografii regionalnej
- Biblioteka Pomysłów 2017: *Dzieje się! Szkolenia dla bibliotekarzy na temat organizacji wydarzeń w bibliotece*
- Deskryptory BN
- Zaprojektuj plakat: szkolenie z grafiki komputerowej
- Kurs fotografii dla bibliotekarzy
- Współdziałanie w kulturze

IV. Budżet

	Dochody:	944 203,82
1.	Stan środków pieniężnych 01.01.2017 r.	2 160,30
2.	Dotacja podmiotowa	929 140,00
	w tym:	
	❖ Urząd Miejski	830 000,00
	❖ Starostwo Powiatowe	99 140,00
3.	Dotacja celowa z Biblioteki Narodowej	11 752,00
4.	Dochody inne:	1 151,52
	❖ usługi ksero	404,65
	❖ za upomnienia	746,87

WYDATKI :

	Wydatki ogółem:	943 464,85
1.	Wynagrodzenie pracowników	576 649,36
	❖ wynagrodzenia osobowe: zasadnicze, funkcyjne, dodatki stażowe	549 219,36
	❖ umowy zlecenia i o dzieło (autorskie, obsługa informatyczna)	27 430,00
2.	Składki na ubezpieczenie społeczne	91 935,72
3.	Składki na Fundusz Pracy	9 889,04
4.	Zakup materiałów i wyposażenia	66 178,30
	❖ nagrody konkursowe	2 270,21
	❖ materiały biurowe i biblioteczne (materiały do prac z dziećmi, akcydensy biblioteczne i finansowe)	6 255,39
	❖ środki czystości	2 310,07
	❖ artykuły spożywcze, kwiaty (zakupy związane ze spotkaniami, konkursami, imprezami okolicznościowymi)	

	❖ inne zakupy (folia do okładania książek, oprogramowania, czytnik bezprzewodowy, materiały eksploatacyjne do urządzeń technicznych, komputer, licencje programów komputerowych, niszczarka do dokumentów, aparat fotograficzny, sztalugi)	1 916,84
	❖ prenumerata prasy	36 588,94
		16 836,85
5.	Zakup energii	22 947,50
	❖ energia elektryczna i woda	22 947,50
6.	Zakup usług pozostałych	115 543,44
	❖ usługi najmu i dzierżawy	66 378,92
	❖ usługi telekomunikacyjne i pocztowe, telekom	12 148,50
	❖ usługi monitoringu	1 125,50
	❖ ubezpieczenia majątkowe sprzętu i księgozbioru	883,60
	❖ inne usługi (wywóz śmieci, koszty usługi BHP, obsługa systemu SOKRATES, przegląd gaśnic, elektryczne, spotkania autorskie, dostęp do wersji książki elektronicznej IBUK Libra i Nasbi	35 006,92
7.	Podróże służbowe krajowe	1 431,40
8.	Inne opłaty i składki (opłaty bankowe)	1 583,95
9.	Zakup pomocy naukowych dydaktycznych i książek	36 939,42
10.	Inne świadczenia na rzecz pracowników:	
	❖ badania lekarskie, ekwiwalent, szkolenia	1 988,99
11.	Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	18 377,73

PiMBP w Kole do 31.12.2017 r. zrealizowała wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia finansowe. Zapewniono bieżące funkcjonowanie biblioteki - wydatki na materiały niezbędne do działalności oraz media. Zapewniono regularną wypłatę wynagrodzeń pracownikom biblioteki, a także kosztów związanych z zatrudnieniem tj. świadczeń urlopowych, badań lekarskich, delegacji i szkoleń. Terminowo opłacono: składki ZUS, zaliczki na podatki odprowadzane do Urzędu Skarbowego. Uzupełniono księgozbiór i zakupiono prasę do czytelnicy.

V. Realizacja zadań w ramach zawartego Porozumienia

Zgodnie z Porozumieniem zawartym w 1999 r. pomiędzy Gminą Miejską Koło, a Zarządem Powiatu Kolskiego, PiMBP w Kole w okresie sprawozdawczym realizowała zadania biblioteki powiatowej. Na ich wykonywanie w 2017 r. otrzymała dotację w wysokości 99 140 PLN. PiMBP w Kole, jako jedyna biblioteka w powiecie kolskim, tworzy i opracowuje bibliografię regionalną dla miasta Koła i powiatu kolskiego. Poza korzystaniem z księgozbioru czytelnicy powiatu podejmują także wiele innych aktywności: zasięgają informacji u bibliotekarzy, korzystają z Internetu, biorą udział w spotkaniach organizowanych w bibliotece.

W sieć powiatową wchodzi 10 bibliotek wraz z filiami. Do zadań kolskiej placówki należały:

- systematyczna współpraca z bibliotekami z terenu powiatu kolskiego
- analiza działalności bibliotek w zakresie rozwoju czytelnictwa
- inspirowanie działalności bibliotek na rzecz popularyzacji wiedzy o regionie

- upowszechnianie czytelnictwa i promocja bibliotek w środowisku lokalnym
- zapewnienie odpowiedniej kadry instruktorskiej
- wsparcie merytoryczne i prawne bibliotek
- stworzenie systemu szkoleń
- pomoc w automatyzacji bibliotek
- organizacja imprez kulturalno-oświatowych o charakterze powiatowym
- udzielanie bibliotekom pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej
- sprawowanie nadzoru merytorycznego w zakresie realizacji zadań przez gminne biblioteki publiczne

W 2017 r. odbyto do bibliotek publicznych powiatu 21 wyjazdów instruktażowych, przeprowadzono 4 szkolenia: *Analiza Funkcjonowania Bibliotek; Biblioteka Pomysłów 2017: Dzieje się!* Szkolenia dla bibliotekarzy na temat organizacji wydarzeń w bibliotece - spotkanie regionalne w Kole; *Słowa i obrazy w Kamishibai; wyjazd szkoleniowy do Puszczykowa.*

VI. Zbiory

Informacje o potrzebach czytelników pozyskiwano obserwując rynek wydawniczy, zapowiedzi wydawnicze w Internecie i innych mediach, ale przede wszystkim poprzez analizę składanych przez czytelników dezyderatów.

W 2017 r. księgozbiór liczył 67 750 woluminów oraz 707 jednostek specjalnych. Wskaźnik zakupu książek na 100 mieszkańców wyniósł 4,3 wol.

Aktualizacja zbiorów możliwa jest dzięki dotacji samorządowej na zakup zbiorów oraz funduszom przyznawanym w ramach programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Zakup nowości wydawniczych* w ramach programu operacyjnego *Literatura i czytelnictwo. Zakup nowości wydawniczych*. W 2017 r. pozyskano kwotę 11 752 PLN.

Kupowano wartościową literaturę współczesną, ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw nagrodzonych. Śledzono laureatów nagród literackich: *Nike, Paszportu Polityki, Książki Historycznej Roku* i innych. Kupiono książki nominowane do konkursu *Książka Roku Polskiej Sekcji IBBY* oraz książki polecane przez znawców literatury dziecięcej i młodzieżowej.

Zbiory sieci bibliotecznej (w wol.):

Biblioteka główna	-	39 433
Filia dla Dzieci	-	11 579
Filia nr 3	-	11 011
Filia nr 4	-	5 727

Struktura księgozbioru (w wol.):

Literatura piękna dla dorosłych	-	34 391	-	51,%
Literatura piękna dla dzieci i młodzieży	-	13 443	-	20,%
Literatura niebeletrystyczna	-	19 740	-	29,%
Czasopisma oprawne	-	176		

Struktura wpływów według sposobu nabycia:

zakup	-	965 wol.	-	36 939,00 PLN
dary	-	917 wol.	-	18 507,66 PLN
za zagubione	-	32 wol.	-	631,60 PLN

Koło Przyjaciół Biblioteki	-	52 wol.	-	1135,09 PLN
inne	-	6 wol.	-	101,70 PLN

Liczba zakupionych książek ogółem:

ze środków organizatora	-	520 wol.	-	25 187,00 PLN
ze środków MKIDN	-	445 wol.	-	11 752,00 PLN

Placówka stara się wzbogacać księgozbiór korzystając z innych źródeł (dary od czytelników i instytucji). Przyjmują je wszystkie placówki PiMBP w Kole.

Zbiory biblioteczne poszerzają także egzemplarze przekazywane przez czytelników za wydawnictwa zagubione lub zniszczone.

Podstawowym zadaniem biblioteki jest zaspakajanie potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych społeczności lokalnej. Placówka wiele uwagi poświęca zagadnieniom dot. wiedzy o własnym regionie. Gromadzi, opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne oraz dokumentację jego dorobku kulturalnego, naukowego i gospodarczego. Pełni rolę ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej, opracowuje i udostępnia bibliografię regionalną, a także redaguje inne materiały o takim charakterze. Prowadzi działalność wydawniczą oraz dba o promocję publikacji dot. regionu. Od 1973 r. prowadzi katalog obejmujący opisy gromadzonych dżs (dokumentów życia społecznego), które są niezwykle wartościowymi materiałami, zawierającymi często unikatowe informacje. Można traktować je jako niezastąpione źródło do odtwarzania nastrojów społecznych, historii wielu instytucji, czy organizacji, a nawet losów poszczególnych osób. Znajdują się wśród nich m.in. afisze, ulotki, plakaty, druki reklamowe, zaproszenia, programy wyborcze, katalogi, fotografie. W roku 2017 zbiór powiększono o 117 jednostek i liczy obecnie 2 204 dokumenty. Obok publikacji ulotnych biblioteka posiada także wydawnictwa większe - księgozbiór regionalny został powiększony o 35 publikacji książkowych.

W zbiorach biblioteki głównej znajdują się także publikacje wydane przed 1946 r., z których najstarsze pochodzą z XIX w. (Lelowski A., *Izys Polska czyli Dziennik Umiejętności, Wynalazków, Kunsztów i Rękodzieł, Poświęcony Krajowemu Przemysłowi, Tudzież Potrzebie Wiejskiego i Miejskiego Gospodarstwa*, Warszawa 1820-1828). Księgozbiór został oznaczony symbolem "KD" (Książka Dawna) i udostępniany jest wyłącznie w czytelni. Zbiory specjalne liczyły w okresie sprawozdawczym 1 163 jednostki inwentarzowe.

Systematycznie gromadzono audiobooki, czyli książki czytane przez lektora, które z wydania papierowego zostały przekształcone w wersję dźwiękową. W bibliotece kolskiej można znaleźć audiobooki w postaci płyt kompaktowych, nadających się do odtwarzania w każdym nośniku. Możemy ich w związku z tym słuchać z komputera, odtwarzacza samochodowego lub wieży hi-fi. Audiobook czyli książka do słuchania pozwala jednocześnie "czytać" i prowadzić samochód, wykonywać niezbędne codzienne czynności jak sprzątanie, prasowanie czy gotowanie. Obecnie zbiory liczą 446 jednostek inwentarzowych, które wypożyczono 496 razy.

W ciągu roku wycofano z zasobów - w wyniku selekcji - 1 000 wol. O wartości 2 121,48 PLN. Były to książki zniszczone, zacytane, niezwrócone przez czytelników oraz zdezaktualizowane. Selekcja książek jest zadaniem niezmiernie ważnym w procesie uaktualniania księgozbiorów i musi być prowadzona systematycznie.

VII. Udostępnianie

W 2017 r. biblioteka zarejestrowała 3 852 użytkowników. Wskaźnik zasięgu czytelnictwa wyniósł 17 na 100 mieszkańców. Ogółem zanotowano 27 358 odwiedzin.

Struktura czytelników według wieku:

do 5 lat	-	40
6-12 lat	-	529
13-15 lat	-	272
16-19 lat	-	347
20-24 lata	-	372
25-44 lata	-	1 038
45-60 lat	-	666
powyżej 60 lat	-	588

Struktura czytelników według zajęcia:

osoby uczące się	-	1 551
osoby pracujące	-	1 246
pozostali	-	1 055

W 2017 r. zarejestrowani - w placówce - czytelnicy wypożyczyli 69 425 wol. Wskaźnik wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniósł 311 jednostek inwentarzowych.

Struktura wypożyczonego księgozbioru:

literatura piękna dla dorosłych	-	44 324	-	63,8 %
literatura piękna dla dzieci	-	12 926	-	18,6 %
literatura niebeletrystyczna	-	12 175	-	17,6 %

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych udostępniono czytelnikom 22 książki. Celem tego rodzaju usługi jest sprowadzanie materiałów bibliotecznych niedostępnych w zbiorach PiMBP w Kole, z innych/do innych bibliotek w kraju.

VIII. Udostępnianie prezencyjne

Odbywa się na miejscu, w czytelni. Użytkownik może skorzystać z bogatej oferty encyklopedii ogólnych i specjalnych, słowników językowych i tematycznych, różnego rodzaju leksykonów i informatorów, monografii, albumów itp. W 2017 r. czytelnię biblioteki głównej oraz kąciki czytelnicze filii odwiedziły ogółem 3 183 osoby, które skorzystały z 786 wol. Udzielono 269 informacji: rzeczowych, bibliotecznych, bibliograficznych, regionalnych.

Prasa

Biblioteka dysponuje ciekawą i bogatą ofertą czasopism bieżących, pochodzących z prenumeraty. Czytelnicy mają do dyspozycji 48 tytułów, które udostępniane są na miejscu. Znajdziemy wśród nich zarówno popularne dzienniki: *Gazetę Polską, Gazetę Prawną, Gazetę Wyborczą, Fakt, Nasz Dziennik, Rzeczpospolitą, Super Express*; czasopisma: *Charaktery, Do Rzeczy, Forum, Idziemy, Kino, Newsweek, Politykę, Przegląd Wielkopolski, Sieci, Wiedzę i Życie, Wprost*; branżowe: *Bibliotekę Publiczną, Bibliotekarza, Guliwera, Nowe Książki, Poradnik Bibliotekarza*; służące rozrywce: *Kobietę i Życie, Panią Domu, Przyjaciółkę, Zwierciadło*; oraz czasopisma dla dzieci i młodzieży: *Bravo, Kumpla, Świerszczyk, Twist, Victora Gimnazjalistę, Victora Juniora*. W zbiorach

czytelnicy nie brak też czasopism i gazet archiwalnych, a wśród nich regionalnych (przed- i powojennych): *Przeglądu Kolskiego* i *Przeglądu Konińskiego*.

Dzieci i młodzież korzystają z 8 tytułów.

Ogółem udostępniono 4 525 czasopism.

IX. Komputeryzacja

Biblioteka posiada wyposażoną w 16 komputerów i dostęp do Internetu czytelników komputerową. Każda filia posiada co najmniej dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz niezbędny sprzęt peryferyjny. W systemie SOWA 2/MARC 21 tworzona jest bibliografia Koła i powiatu kolskiego. W roku sprawozdawczym z parku komputerowego skorzystało 4 129 użytkowników.

Biblioteka prowadzi komputerową obsługę czytelników we wszystkich placówkach bibliotecznych i uzupełnia zawartość bazy danych PiMBP w Kole o wszystkie zbiory. Katalog internetowy ułatwia użytkownikom korzystanie z podstawowych usług - sprawdzania dostępności, zamawiania i rezerwowania książki, kontroli konta bibliotecznego. Dzięki temu wzrosła jakość świadczonych usług, usprawniono pracę i przekaz informacji o księgozbiorze.

Biblioteka należy do ogólnopolskiego portalu e-usług bibliotecznych - w.bibliotece.pl. Portal dedykowany jest wszystkim czytelnikom zainteresowanym wymianą informacji na temat książek, regionalistów, dokumentów multimedialnych i innych zbiorów gromadzonych w bibliotekach publicznych. Podstawą całości jest ogólnopolski katalog centralny.

Przykładami nowoczesnych usług bibliotecznych świadczonych przez placówkę są: bezpłatny dostęp do publikacji elektronicznych za pośrednictwem platformy IBUK Libra w ramach Konsorcjum Wielkopolskich Bibliotek; dostęp do platformy NASBI - internetowej wypożyczalni specjalistycznych e-booków oraz możliwość skorzystania z Academica - cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej Biblioteki Narodowej. Dokumenty elektroniczne (podręczniki, skrypty, artykuły, czasopisma, literatura piękna i zbiory specjalne) udostępniane są wyłącznie na miejscu.

Ponadto biblioteka bierze udział w projekcie Wolne Lektury (wolnelektury.pl) prowadzonym przez fundację Nowoczesna Polska. Jest to portal internetowy, na którym umieszczone są teksty lektur szkolnych należących do domeny publicznej, czyli poza rygorami prawa autorskiego. Lektury te są opracowane i opatrzone komentarzem i dostępne w Internecie w kilku formatach do wyboru - można je całkiem za darmo i zgodnie z prawem przeglądać on-line, a także ściągnąć na twardy dysk komputera.

Placówka włączyła się również w projekt *Kultura Na Widoku* realizowany przez Fundację Legalna Kultura. Ponad 900 utworów w cyfrowej wersji można było znaleźć na jej instalacjach. Posiadacze smartfonów, tabletów i użytkownicy Internetu na terenie całego kraju mieli szansę poznać bogactwo legalnych źródeł w sieci oraz w prosty sposób pobrać interesujące ich utwory (filmy, muzykę, książki, gry i archiwalia).

X. Działalność kulturalna

W 2017 r. placówki biblioteczne na terenie miasta Koła pracowały w oparciu o roczne oraz cząstkowe plany np. plan zajęć na okres ferii zimowych, wakacji letnich i Tygodnia Bibliotek. Włączyły się w życie społeczne miasta, organizując imprezy o charakterze kulturalno-edukacyjnym, skierowane zarówno do dorosłych, jak i do dzieci i młodzieży. Działania realizowano we współpracy

z przedszkolami, szkołami, stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi. Szczególną uwagę zwracano na inicjatywy ogólnopolskie - bardziej widoczne, których uczestnicy mogą się utożsamiać z działaniem znanym w całym kraju. Biblioteka bierze aktywny udział w: Światowym Dniu Książki (23 kwietnia), Tygodniu Bibliotek (8-15 maja), Tygodniu Czytania Dzieciom (1-8 czerwca), Narodowym Czytaniu (pierwsza sobota września), Kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”.

Obok stałych zajęć: kameralnego czytania bajek, plastycznych, prezentacji multimedialnych, rywalizacji konkursowych, organizowano spotkania autorskie z pisarzami i ciekawymi ludźmi. Organizowano też lekcje z zakresu przysposobienia bibliotecznego oraz o regionie.

Łącznie zorganizowano (bądź współzorganizowano) 294 formy pracy, w których udział wzięło 5 353 uczestników.

Największą popularnością cieszyły się **spotkania autorskie**. Możliwość spotkania z pisarzami o uznanym w skali kraju dorobku literackim powoduje, że użytkownicy chętnie sięgają po książki zapraszanych twórców. Gościliśmy: Elżbietę Bednarczyk, Zofię Stanecką, Waldemara Wierzbę, Roksanę Jędrzejewską-Wróbel, Renatę Piątkowską, Michała Larka, Sławomira Kopra, Piotra Świątkowskiego, Filipa Łobodzińskiego, Katarzynę Grocholę, Jacka Hugo-Badera, Kamila Gołębowskiego, Katarzynę Wilk, Bronkę Nowicką (laureatkę Literackiej Nagrody Nike 2016 za debiutancki tom poetycki *Nakarmić kamień*), Huberta Klimko-Dobrzanieckiego, Dariusza Rekosza, Urszulę Zawadzką. Zorganizowaliśmy spotkanie z poezją Danieli Michaliny Lenartowicz oraz spotkanie z podróżnikami: Sebastianem Hennigiem, Mateuszem Matuszewskim i Wojtkiem Malichłą - twórcami projektu podróżniczego *Aventura*, opartego na podróży odbytej marcu 2017 r do Azji.

W spotkaniach udział wzięło 976 osób.

Promocji czytelnictwa służyły działania **Dyskusyjnego Klubu Książki**, który istnieje w naszej placówce od 2010 r. oraz Młodzieżowego Klubu Dyskusyjnego Książki, który rozpoczął swoją działalność w kwietniu 2015 r. (DKK i MDKK to wspólne projekty Instytutu Książki i biblioteki wojewódzkiej, adresowany przede wszystkim do czytelników korzystających z bibliotek publicznych). Dyskusyjne Kluby Książki są fenomenem. Założenie jest bardzo proste: grupa osób spotyka się, aby porozmawiać o książkach. Dzięki dyskusjom i spotkaniom tworzą swoisty klimat. Klubowiczów łączy wspólna pasja czytania, potrafią dzielić się przeżyciami i emocjami wywołanymi przeczytaną książką. Kluby tworzą ludzi, dla których książka stanowi źródło inspiracji i wzorców w życiu codziennym. Łącznie odbyło się 16 spotkań przy udziale 83 dyskutantów. Wśród omawianych książek znalazły się: A. Paasilinny *Wyjęcy młynarz*, G. Plebanek *Nielegalne związki*, P. Goźlińskiego *Jul*, Z. Bauman *Obcy u naszych drzwi*, Z. Smith *Jak zmieniałam zdanie*, T. Piątka *Pałac Ostrogskich*, *20 lat nowej Polski w reportażach według M. Szczygły*, J. Bator *Chmurdalia*, A. Kowalewskiego *Excentrycy*; I. Klima *Ani święci, ani anioły*, Marcela A. Marcela *Oro*, M. Waltera *Miasto Śniących Książek*, R. Saviano *Gomorra*; Monk Kidd *Sue Czarne skrzydła*, P. Linsa *Miasto Boga*, Ch. Palahniuk *Podziemny krąg*, J. Sapkowskiego *Lux Perpetua*.

Przy placówce działa także **Koło Przyjaciół Biblioteki**, które skupia osoby żywo zainteresowane jej życiem kulturalnym. W 2017 r. w spotkaniach uczestniczyło 118 osób.

Biblioteka kontynuuje współpracę z Klubem Seniora *Trzecia Zmiana* poprzez **cykl kursów komputerowych *Komputer dla seniorów***. VI edycja rozpoczęła się 6 października 2017 r. i trwała do 20 marca 2018 r. Ogółem w kursie udział wzięło 37 osób (utworzono - dwie grupy dla osób początkujących, jedną dla zaawansowanych).

W 2012 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski zainicjował **„Narodowe Czytanie”**, akcję publicznego czytania największych polskich dzieł literackich. Czytanie zostało nazwane „narodowym”, aby podkreślić jego powszechny i egalitarny charakter. Podstawowym celem przedsięwzięcia jest popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości. W 2017 r. wydarzenie placówka współorganizowała z Zespołem Szkół

Ekonomiczno-Administracyjnych w Kole, Zespołem Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kościelcu oraz Miejskim Domem Kultury w Kole.

Lekturą Narodowego Czytania 2017 było „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego. Prezydent Andrzej Duda ogłosił tytuł zwycięskiego dzieła podczas uroczystości, która odbyła się w Pałacu Prezydenckim z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego.

Z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne „kolskie” Narodowe Czytanie przeniesiono z Parku Miejskiego im. Stanisława Moniuszki do hali sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

W programie - nad którym patronat honorowy objęli: Burmistrz Miasta Koła oraz Starosta Kolski - znalazło się: wspólne czytanie „Wesela” (z podziałem na role czytali: dyrektorzy i pracownicy jednostek kultury, przedstawiciele wielu organizacji, instytucji i stowarzyszeń); składanie pamiątkowego stempla na przyniesionym egzemplarzu „Wesela”; wystawa książek; loteria; atrakcje dla dzieci i dorosłych m.in.: kilka odsłon tanecznych w wykonaniu Zespołu Tańca Ludowego „Kościelec”, działającego przy ZSRCKU w Kościelcu; konkurs wiedzy o dramacie; regionalne przysmaki; tworzenie pod okiem Pani Teresy Brzoski ozdób z bibuły.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Młodzieżowy Klub Sportowy „Brdów” zorganizowano **wystawę Pola Negri - polska gwiazda Hollywood** (ze zbiorów Dariusza Racinowskiego). Zwiedzający mogli obejrzeć: książki; czasopisma polskie i obce z okresu międzywojennego, zawierające teksty, wywiady oraz zdjęcia aktorki; plakaty, albumy, programy kinowe, nuty piosenek, płyty winylowe, fotosy i zdjęcia polskiej aktorki, współczesne gadzety z podobizną Poli Negri. Na wernisażu obecni byli krewni matki aktorki - rodzina Kiełczewskich z Brdowa.

Biblioteka po raz drugi włączyła się w **Akcję Żonkile**. To już piąta edycja akcji społeczno-edukacyjnej organizowanej przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, upamiętniającej powstanie w getcie warszawskim. Żonkile symbolizują pamięć, szacunek i nadzieję. Związane są z postacią Marka Edelmana, ostatniego przywódcy Żydowskiej Organizacji Bojowej, który w rocznicę powstania w getcie warszawskim dostawał te kwiaty od anonimowej osoby. Sam również 19 kwietnia składał pod Pomnikiem Bohaterów Getta żółty bukiet.

Kwiaty, które wręczano 19 kwietnia czytelnikom PiMBP w Kole, stworzyły dzieci z działających w Filii dla Dzieci - *Akademii Plastyki* oraz zajęć z elementami biblioterapii. Pracy towarzyszyło głośne czytanie *Pamiętnika Blubmki* Iwony Chmielewskiej, książki opowiadającej o życiu mieszkańców Domu Sierot, który znajdował się na ulicy Krochmalnej 92 w Warszawie. Ten słynny sierociniec działał w latach 1912-1942, a jego założycielami byli: Stary Doktor oraz Stefania Wilczyńska.

„Zagrajmy jak w 1918” - to nazwa zadania zainspirowanego wydarzeniami artystycznymi, odbywającymi się w Kole, tuż po ucieczce zaborców. Obchody Święta Niepodległości, w ramach projektu Miejskiego Domu Kultury w Kole **„Zagrajmy jak w 1918”**, rozpoczęła lekcja biblioteczna **„Walki o niepodległość w byłym województwie kaliskim 1793-1918”**, która odbyła się (12.10.) w czytelni PiMBP. Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 5 w Kole wysłuchali, wzbogaconego o pokaz multimedialny, wykładu dr Mariusza Kaszyńskiego. Drugim prelegentem był prof. nadzw. dr hab. Piotr Gołdyn. Jego wykładu *Jak Polska i Koło niepodległość odzyskały i jak w następnych latach rocznice świętowały* wysłuchali: w godzinach popołudniowych młodzież z Liceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych w Kole, a popołudniowych - odbiorcy dorośli.

Biblioteka, raz w miesiącu, **dostarcza bezpłatnie pensjonariuszom Domu Pomocy Społecznej w Kole** (ul. Poniatowskiego 21) bogaty i różnorodny wybór książek. Z tej formy korzystają osoby mające problem z przyjsciem do biblioteki, nie mogące dźwigać książek, w podeszłym wieku lub niepełnosprawne - wymagające stałej opieki.

Biblioteka **używała pomieszczeń do nauki języka angielskiego** (dla dorosłych) oraz **bezpłatnego szkolenia bezrobotnych** (projekt unijny).

Placówka przeprowadziła konkurs na:

- **Bibliożercę Roku 2016.** Celem konkursu było popularyzowanie czytelnictwa w środowisku, zainteresowanie użytkowników bibliotek dobrą lekturą oraz zachęcenie do częstszego odwiedzania placówek.
- **Dyktando ortograficzne dla młodzieży i dorosłych.** Konkurs miał na celu popularyzację zasad poprawnej polszczyzny wśród mieszkańców Koła i powiatu kolskiego, rozwijanie zainteresowań kulturą języka polskiego, kształcenie nawyku prawidłowego stosowania podstawowych zasad ortograficznych, zabawę z ortografią.

Dla uczniów szkół średnich zorganizowano:

- **Warsztaty scenariuszowe.** Zajęcia prowadził Zbigniew Masternak - prozaik, autor scenariuszy filmowych, dramaturg. Młodzież została wprowadzona w sztukę tworzenia scenariusza filmowego: poznała jego konstrukcję, dowiedziała się czym jest i jakie są jego punkty zwrotne. Omówiono konstrukcję głównego bohatera i bohaterów drugiego planu. Uczestnicy spotkania przygotowali własne pomysły scenariuszowe w formie synopsisu streszczenia.
- **Warsztaty kreatywnego pisania** prowadzone przez Michała Larka. Uczestnicy omówili najważniejsze elementy opowieści, dowiedzieli się jak tworzyć historie, które zaintrygują odbiorców, jak umiejętnie podtrzymać ich uwagę i że dramaturgia to klucz do sukcesu. Na zakończenie zajęć, w grupach, przedstawili własne pomysły projektując angażującą historię.

Animacja czytelnictwa dziecięcego

Biblioteka nie zapomina o czytelnikach najmłodszych. Oprócz tradycyjnych zajęć w czasie ferii i wakacji oraz wycieczek i lekcji bibliotecznych, zorganizowała:

- **spotkania o charakterze biblioterapeutycznym.** Zajęcia wykorzystują wyselekcjonowane materiały czytelnicze, pomagają w rozwiązywaniu problemów osobistych. Służą nawiązywaniu już od najmłodszych lat więzi i kontaktu małego dziecka z książką oraz biblioteką. W programie znajdują się: głośne czytanie; zabawy: ruchowe, integracyjne i edukacyjne; zajęcia plastyczne (uczestniczyły 184 osoby)
- **Akademia Plastyki** - zajęcia w każdy poniedziałek (dla 5-7 - latków), które uwielbiają prace manualne (uczestniczyły 233 osoby)
- **Bajarka** - zajęcia w każdą, третią środę miesiąca (dla 5-7-letków). W programie znajdują się: wspólne czytanie bajek i zabawy twórcze (uczestniczyły 24 osoby)
- **konkursy plastyczne i czytelnicze.** W omawianym okresie zorganizowano dziewiętnaście. Plastyczne to: *Poezja, Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego, Tajemniczy ogród, Wędrówka Nabu, Oto jest Koło, Nauczyciel ma wpływ na wieczność, Mamy prawo, Bibliotekarz, Pan Perrault, Sprawiedliwa wśród Narodów Świata, Moja mała Ojczyzna, Najpiękniejsza kartka Bożonarodzeniowa*; recytatorski im. ks. Jana Twardowskiego (dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych) we współpracy z Senator RP Margaretą Budner. Cykliczne/powiatowe: czytelnicze - *Mistrz Pięknego Czytania Powiatu Kolskiego 2017* oraz *Mistrz ortografii*; plastyczne: *Wielki Błękit* (wspólnie z klubami: Popołudniowym Książkolubów i Przyrodnika przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kole); plastyczny i literacki

(wspólnie z SOSW w Kole): *Gdybym był Mikołajem, to...* (skierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów) oraz *Moja opowieść o Świętym Mikołaju* (adresowany do osób dorosłych,, o zasięgu ogólnopolskim); recytatorski *Wolność*; turniej historyczny *Ziemia Kolska* (uczestniczyło 767 osób)

- **23 kwietnia Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich** Filia dla Dzieci obchodziła w towarzystwie dzieci w wieku przedszkolnym. Maluchom czytali: Dorota Wieczorek - radna powiatowa („Tata w sieci” Philippe de Kemmetera), Sławomira Królak - bibliotekarz (fragmenty „Ręcznikowca” Joanny M. Chmielewskiej) oraz poseł na Sejm RP - Leszek Galemba („Kto ty jesteś?” Joanny Olech i Edgara Bąka). (uczestniczyło 40 osób)
- **pasowanie pierwszoklasistów** - ze Szkoły Podstawowej Nr 3 w Kole - na czytelników. Było: pokonywanie toru przeszkód, tworzenie książki ilustrowanej, do powstania której inspiracji dostarczyła „Pora na potwora” Aleksandry i Daniela Mizielińskich. Stworzono analogiczną - „Naszą porę na potwora!”. Milusińscy podpisali deklarację dobrego czytelnika, zobowiązując się do szanowania i dbania o książki. Nowi czytelnicy otrzymali karty biblioteczne oraz drobne upominki, które wykorzystają zapewne w najbliższej przyszłości na zajęciach szkolnych. I najważniejsze! Dzieci wypożyczyły pierwsze, samodzielnie wybrane książki (uczestniczyło 19 osób)
- **warsztaty twórczego pisania** skierowane do gimnazjalistów, którzy pragną rozwijać tę umiejętność. Podczas dwóch, półtoragodzinnych spotkań, pisarka - Joanna Chmielewska zachęcała do podejmowania samodzielnej twórczości. Zajęcia były niezwykle udaną próbą kształtowania wrażliwości, wyobraźni, umiejętności stosowania form literackich i świadomości językowej. Analizowano teksty literackie, a uczestnicy mogli przedstawiać własne próby pisarskie (uczestniczyły 44 osoby)
- **warsztaty gwary poznańskiej Waldemara Wierzby**. Gwara poznańska to jedna z bardziej specyficznych gwar regionalnych w Polsce. Po poznańsku mówi się nie tylko w Poznaniu. Odmiany gwary, która powstała z wymieszania dialektu wielkopolskiego z elementami słownictwa niemieckiego [głównie w wyniku ponad stuletniego (1795-1806) panowania pruskiego) spotkać można w całej Wielkopolsce (uczestniczyły 34 osoby)
- w sali konferencyjnej Ratusza, **Teatr „Duet” z Krakowa** wystąpił z przedstawieniem „Doktor Dzięcioł”. Przygody bohaterów przekazały wartości edukacyjne i wychowawcze. Spektakl był interaktywny - dzieci śpiewały piosenki, tańczyły, wykonywały proste sceniczne zadania (uczestniczyło 70 osób)
- spektakl **Teatru Tak „Nadchodzi Pipi”**. W przedstawieniu wpleciono elementy języka angielskiego: nazwy zwierząt w ZOO, przyborów szkolnych, wyrażenia, dni tygodnia. W spektaklu znalazły się elementy interaktywne: wspólne zbieranie skarbo-rzeczy, nauka tańca animacyjnego „Amerykańska cha-cha”, zaklęcie tygodnia i nauka „Piosenki Szamana”, marzenie na raz. Przedstawienie obejrzały dzieci z Przedszkola Miejskiego Nr 6 w Kole, oraz uczniowie Szkoły Podstawowej nr 5 w Kole (uczestniczyło 45 osób).
- **Dzień Sztuki Kolskiej**. W programie „Pora na potwora” znalazły się: cieszący się dużym powodzeniem kiermasz książek; instalacja plastyczna „Mapa pogody”, na której dzieci oznaczały swoje samopoczucie; zajęcia manualne „Potwory z Włóczkolandii”, podczas których dzieci tworzyły z włóczki (na młynku dziewiarskim) kolorowe stwory; „Nie przeszkadzać czytam!” - zajęcia plastyczne polegające na zrobieniu zawieszki na drzwi informującej, że dziecko czyta i nie należy mu przeszkadzać; „Pora na potwora” czyli zajęcia plastyczne inspirowane książką Aleksandry i Daniela Mizielińskich (odwiedzający tworzyli analogiczną książkę); kolorowe monidło. Przez stoisko przewinęło się około 100 osób.

- **Noc Bibliotek** - wydanie III krajowe (3/4 czerwiec) - impreza promująca czytelnictwo i biblioteki jako miejsca, w których warto bywać. Podczas spotkania w atrakcyjny, niekonwencjonalny sposób zostały zaprezentowane zbiory oraz oferta edukacyjno-kulturalna. Organizatorami akcji byli: Centrum Edukacji Obywatelskiej, „Gazeta Wyborcza” i Magazyn „Książki”, Fundacja „ABCXXI - Cała Polska czyta dzieciom”, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Instytut Książki. Partnerami: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego za Reportaż Literacki i Biblioteka Narodowa. Patroni medialni: Program I Polskiego Radia, portal „Lustro Biblioteki”, magazyn „Biblioteka w szkole”. Patronami honorowymi akcji są: Minister Edukacji Narodowej, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Biblioteka Narodowa. Bawili się: dzieci i dorośli. Obie grupy połączyli Państwo Wachowscy, którzy przeprowadzili warsztaty rękodzielnicze dla maluchów (uczestnicy tworzyli przepiękne szkatułki z papieru) i dorosłych (pracowali nad bransoletkami). Poza tym: dorośli bawili się przy karaoke, a młodzi uczestnicy Nocy Bibliotek spędzili kilka godzin na bardzo intensywnych grach i zabawach, także z wykorzystaniem chusty Klanzy. Ale nie zabawy ruchowe były najważniejsze. Dzieci wysłuchały głośnego czytania fragmentów książki Karla Martina Widmarka z cyklu „Biuro detektywistyczne Lassego i Mai”, obejrzały film, który powstał na kanwie przygód dwójki młodych detektywów z miasteczka Valleby (uczestniczyło 28 osób)
- cykliczne **spotkania na niwie ekologii przygotowane przez Jacka Nowaczyka**, naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Kolskiego „Jak ja mogę dbać o środowisko?” (uczestniczyło 50 osób)

W Filii dla Dzieci, maluchy mają do dyspozycji salę zabaw, w której czas wolny mogą spędzać wspólnie z rodzicami. W pomieszczeniu jest kolorowy dywan, poduszki i puffy. Są też klocki, zabawki edukacyjne, układanki, pluszaki oraz Xbox (konsola gier wideo).

Formy animacyjno-edukacyjne jakie proponuje PiMBP w Kole są atrakcyjne i odpowiadają młodemu czytelnikowi. Świadczą o tym: zainteresowanie poszczególnymi wydarzeniami, zapisy do biblioteki, opinie rodziców i nauczycieli.

XI. Rocznik Kolski

W styczniu, w Sali Sesyjnej Ratusza, odbyła się promocja wydawanego wspólnie przez: Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną, Miejski Dom Kultury, Muzeum Technik Ceramicznych i Stowarzyszenie Przyjaciół Miasta Koła nad Wartą, dziewiątego numeru *Rocznika Kolskiego*. To wydawnictwo, które mówi o naszej przeszłości, a znajomość tejże - zwłaszcza regionalnej - jest bardzo ważna. Stanowi zachętę do budowania tożsamości, poczucia społeczności i przynależności lokalnej. Nie wszyscy - w codziennej życiowej gonitwie - dostrzegamy otaczającą nas przeszłość. Architektura, krajobraz, ludzie, których mijamy, noszą w sobie jej ślady. Naszym posłannictwem jest ich dostrzeżenie, zapisywanie, utrwalanie i przekazywanie następnym pokoleniom.

XII. Promocja

PiMBP w Kole prowadzi szeroką akcję promocyjną. Najważniejszymi źródłami informacji o jej działalności są strona internetowa biblioteki i Facebook. Witryna jest poddawana ciągłym modyfikacjom, dostosowywanym do zmieniających się możliwości technicznych i oczekiwań czytelników. Strona WWW jest również przewodnikiem po zbiorach i usługach biblioteki. Informacje przekazywane są również do prasy oraz na portale informacyjne.

XIII. Współpraca

Działalność kulturalna nie miałaby miejsca bez współpracy z instytucjami lokalnymi, wspólnie wypełniającymi kulturalną mapę regionu. Bibliotekę w Kole cechuje otwartość. Wśród jej partnerów znajdują się: przedszkola, szkoły wszystkich typów oraz instytucje kultury. Ponadto placówka systematycznie realizuje działania we współpracy m. in. ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Miasta Koła nad Wartą, Wielkopolskim Towarzystwem Kulturalnym w Poznaniu, Klubem *Trzecia Zmiana*. Odpowiada na oczekiwania i potrzeby tych organizacji.

Szeroka działalność placówki możliwa jest dzięki dobrej współpracy pomiędzy biblioteką a władzami samorządowymi.

Biblioteka jest miejscem, w którym znajdują się nie tylko książki, audiobooki, czasopisma. Jest też miejscem dobrej zabawy i przyjemnego spędzania czasu.